

Pneumokockvaccination

Anja Rosdahl

Överläkare Infektionskliniken

Pneumockovaccin –sammanfattning

Pneumovax (PPV23)

*Polysackaridvaccin
23 stammar
Från 2 års ålder*

Bra skydd mot invasiv sjukdom och sannolikt bra skydd mot pneumoni

Sämre boostersvar, vid upprepade täta doser

Sämre effekt vid sänkt immunförsvar

Ingen effekt på bärarskap

Prevenar 20 (PCV20)

*Konjugerat polysackaridvaccin
20 stammar
Från 6v ålder*

Effektstudier saknas, men troligen bra skydd mot både invasiv sjukdom och pneumoni.

Likvärdigt eller förbättrat svar vid booster

Hyfsad effekt vid sänkt immunförsvar

Påverkar bärarskapet – på sikt nya cirkulerande stammar?

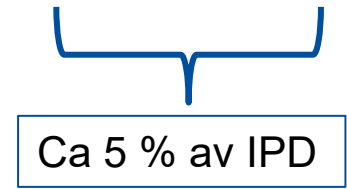
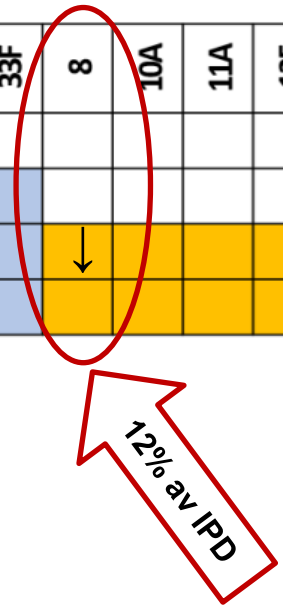
Vilket vaccin är bäst?

Totalt ca 100 serotyper av pneumokocker

Prevenar 20
Pneumovax

Serotyp \ Vaccin	1	3	4	5	6A	6B	7F	9V	14	18C	19A	19F	23F	22F	33F	8	10A	11A	12F	15B	2	9N	17F	20	
PCV13	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
PCV15	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
PCV20	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange
PPV23	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Blue	Blue	Orange	Orange	Orange	Orange	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow

Green	Serotyper ingående i PCV13, PCV15, PCV20 och PPV23
Blue	Serotyper ingående i PCV15, PCV20, PPV23 som inte ingår i PCV13
Orange	Serotyper ingående i PCV20, PPV23 som inte ingår i PCV13 eller PCV15
Yellow	Serotyper ingående i PPV23 men inte i övriga vacciner
White	Serotyp ingår inte i vaccinet

Tabell 3. Översikt av pneumokockserotyper i pneumokockvacciner som är godkända för vuxna i Sverige

Immunologiskt Prevenar 20 mest tilltalande, men
...bredast täckning av Pneumovax och längst erfarenhet

**Gemensamma författningssamlingen
avseende hälso- och sjukvård,
socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.**

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 27122055HSLF
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

**Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd
om vaccination i enlighet med det särskilda
vaccinationsprogrammet för personer som ingår i
riskgrupper;**

beslutade den 7 oktober 2022.

**HSLF-FS
2022:55**

Utkom från trycket
den 20 oktober 2022

**Rekommendationer om
pneumokockvaccination till
riskgrupper**

Publicerad: 25 januari 2019
Uppdaterad: 25 april 2024
Artikelnummer: 24093

Riskgrupper för pneumokocksjukdom

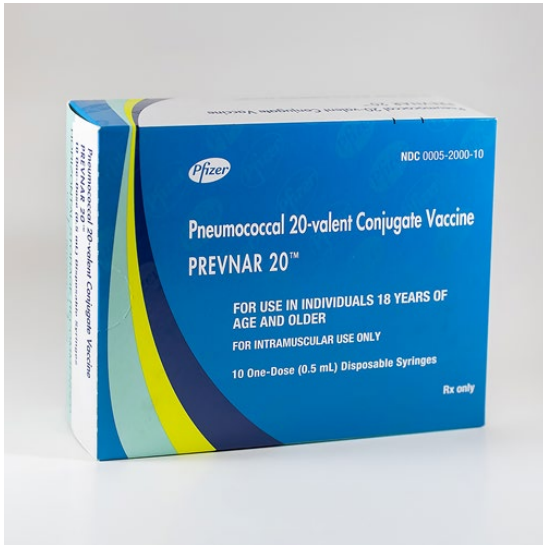
Medicinska riskgrupper (ingår i Nationella vaccinationsprogrammet)

1. Mycket högrisk – rekommenderas i regel vaccination Prevenar 20
2. Ökad risk – rekommenderas vaccination med Pneumovax

Övriga riskgrupper

3. Ökad risk och där vaccination med Pneumovax kan övervägas

Riskgrupp 1: Patienter med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom eller svåra komplikationer

*Rekommenderas vaccination med **Prevenar 20***

- Avsaknad av mjälte*
- Nedsatt immunförsvar pga sjukdom eller behandling tex stamcellstransplantation*, lungcancer, grav njursvikt och dialys
- Organtransplantation
- Cochleaimplantat
- Likvorläckage*
- Cystisk fibros

Vaccination ordineras i regel av ansvarig läkare

* Vaccineras regionalt enligt särskilt schema

Tidigare vaccinerad mot Pneumokocker

Tabell 2. Vaccinationsrekommendationer för personer 18 år och äldre med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom, utifrån tidigare vaccinationsstatus.

Tidigare vaccinationsstatus	Vaccin
Inte vaccinerad med pneumokockvaccin	En dos PCV20
Tidigare vaccinerad med PCV13 och/eller PPV23	En dos PCV20 minst 1 år efter senaste dosen

Riskgrupp 2: Patienter med ökad risk för allvarlig pneumokocksjukdom

*Rekommenderas vaccination med **Pneumovax***

- Personer från 65 år (*personer som fyller 75 år innevarande år ingår i nationella vaccinationsprogrammet, gäller för de födda 1947 el senare*)
- Kronisk hjärtsjukdom
- Kronisk lungsjukdom, såsom KOL eller svår astma
- Nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft
- Kronisk leversjukdom
- Kronisk njursvikt – vid grav njursvikt och dialys gäller särskilda rekommendationer
- Diabetes mellitus

Några riskgrupper är heterogena och det kan därför behövas en individuell bedömning av om vaccination ska erbjudas

Riskgrupp 3: Patienter som efter individuell bedömning anses ha ökad risk för pneumokockinfektion

*Vaccineras efter individuell bedömning med **Pneumovax***

- Tidigare invasiv pneumokocksjukdom
- Svetsare som utsätts för toxisk rök
- Personer med alkohol-eller narkotikamissbruk
- Rökare

Bedömning kan ske av ansvarig läkare eller sköterska och om aktuellt sker vaccination med fördel i samband med årlig influensavaccination.

Revaccination

Medicinska riskgrupper

- Vid avsaknad av mjälte ges booster med *Pneumovax* vart 5:e år
- Övriga rekommenderas booster med *Pneumovax* efter minst 5 år

Aktivt verka för booster med *Pneumovax* till de som **fyller 75 år i år** om > 5 år sedan senaste dos.

Kostnad

Penumokockvaccin är gratis för alla rekommenderade grupper enligt ovan

Nationella vaccinationsprogrammet

Nationella vaccinationsregistret (NVR)

Mitt Vaccin

Skyldighet att rapportera Pneumokockvaccinationer inom nationella vaccinationsprogrammet till NVR

- Det är man fyller 75 per automatik (födda 1947-1949)
- För övriga kommer fråga om de vaccineras inom programmet eller inte. Vården har en skyldighet att rapportera alla medicinska riskgrupper, dvs grupp 1 + 2.

Riskgrupp

Ska vaccinationen mot pneumokocker rapporteras till Nationella vaccinationsregistret? [Läs mer här](#) Ja Nej

